

nastati državnopravne deklaracije, in nikdo ne bode mogel iztrgati iz sre jugoslovanskega ljudstva želje po svobodi, samostojnosti in neodvisnosti. Slepota in laž je, če kdo reče: Ta gesla vas je četverosporazum naučil. Ne, te misli so dremale od 1848 v jugoslovanskem ljudstvu, toda preganjanja v jugoslovanskih deželah so jih vzbudila k novemu življenju. Če se naj kdo trka na prsi, potem je vojaštvo, ki si mora reči, da je ono samo izzvalo nezadovoljnost z državo in vsa stremjenja po svobodi in neodvisnosti svojega naroda. Odkar so Jugoslovani v delegacijah, so vselej glasovali za potrebnost armade. Sedaj je pa položaj drugačen. Visoko cenimo osebo vojnega ministra, ker smo spoznali njega in njegovo delovanje na jugoslovanski zemlji, toda proračun se ne dovoljuje nje govori o sebi, ampak vojni upravi. Ne Jugoslovani — ampak vojna uprava je kriva temu, da stranka govornika ne bo glasovala za vojni proračun. Govor poslanca dr. Korošca, ki je navajal imena častnikov in generalov, ki so zagrešili razne krivice in kruta preganjanja Jugoslovancev, in ki je tudi našteval veliko posameznih, posebno kričečih slučajev, je napravil tako globok vtis, da je vladala po dvorani še delj časa globoka tišina, ko je bil njegov govor že končan. Še celo nemški delegati so prišli pozneje k dr. Korošcu in mu rekli: „Če je vse to res, potem vas Jugoslovane razumemo. Vojni minister je nato odgovarjal na izvajanja poslanca dr. Korošca, in sicer glede premirja z Rusijo v tajni seji. Glede usode Jeruzalema in drugih svetih krajev v Palestini je rekel, da so Angleži zasedli Jeruzalem brez boja, ker so se turške čete, ko so videle, da Jeruzalema ne morejo uspešno braniti, umaknile v smeri proti vzhodu. Jeruzalem torej ni trpel nobene škode in se nahaja sedaj izven neposrednega vojnega ozemlja. Vojni minister je nato skušal zavračati napade na armado ter izjavil, da sicer priznava, da so se dogodili v armadi nedostatki, vendar pa ne gre, da bi se posamezni slučajji posplošili ter stavili na rovaš celi armadi. Vojni minister je zagotovil, da ostro obsoja te zmotne in nedostatke, obžaluje nedolžne žrtve, in da bo krivce ostro kaznoval. Glede trditve o kakem premočnem uplivanju Madžarov na našo armado je izjavil, da mu o tem baje ni ničesar znanega.

Volilna preosnova na Hrvatskem. V hrvatskem saboru se vršijo razprave o preosnovi volilnega reda na Ogrskem. Poslanec Akačič je izrekel obžalovanje, da bi po novem volilnem redu imeli volilno pravico državni uradniki in železniški uslužbenci iz Ogrskega, ne pa tudi na Hrvatskem živeči Dalmatinci, Bošnjaki in Istrijani. Razprava o volilni preosnovi v hrvatskem saboru bode končana baje še v tem letu.

Tedenske novice.

Vesel, od Boga blagoslovljen Božič

želimo vsem našim mnogoštevilnim naročnikom, dopisnikom, agitatorjem in vsem prijateljem našega lista! Ob praznikih agitirajte za nove naročnike! — Zbirajte doneske za Tiskovni Dom!

Uredništvo in upravnništvo „Slovenskega Gospodarja.“

Duhovniške vesti. Prestavljena sta č. g. kaplan Alojzij Sagaj iz Sv. Lovrenca na Drav. polju k Sv. Janžu na Drav. polju, in č. g. kaplan Ignacij Grifič od Sv. Janža na Drav. polju k Sv. Juriju ob Ščavnici.

† **Župnik Rudolf Krener.** Dne 15. decembra t. l. je v najboljši moški dobi v starosti 42 let zatisnil na veke svoje oči č. g. Rudolf Krener, župnik na Koblju nadžupnije konjske. Rojen je bil 4. aprila 1875 v Laskem, v mašnika posvečen 25. julija 1899. Kot kaplan je služboval pri Staremtrgu, v Šmartnem pri Šaleku, pri Sv. Andražu nad Polzelo, v Gornjemgradu, v Sevnici, pri Sv. Rupertu v Slov. goricah do 31. marca 1912, ko je bil imenovan za župnika na Koblju. Pogreb je bil danes ob 10. uri predpoldne. Rajni je bil vnet in goreč duhovnik, ljubeznjiv in postrežljiv in prijaznega vedenja. Počivaj v miru. V večnosti uživaj plačilo za tvoja-dobra dela!

† **Vojaški župnik Anton Jaklič.** V Zasipu pri Bledu je dne 17. decembra umrl vpokojeni c. in kr. vojaški župnik monsignor Anton Jaklič. Rojen je bil 1. 1855 v Dobropoljah na Kranjskem. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani l. 1882. V vojaško službo je stopil l. 1887. Zadnjih deset let je služboval kot vojaški župnik v Gradcu. Rajni je bil zaveden Slovenec in pri vojaštvu in civilnem prebivalstvu zelo priljubljen. Pogreb se je vršil danes, dne 20. decembra. Blag spomin pokojniku!

Duhovščina gornjegrajske dekanije za jugoslovansko deklaracijo. Duhovščina gornjegrajske dekanije v Savinjski dolini je poslala Jugoslovanskemu klubu naslednjo izjavo: Duhovščina gornjegrajske dekanije se iz vsega srca pridružuje vsestranskim izjavam za državnopravno deklaracijo Ju-

goslovanskega kluba z dne 30. maja t. l. ter z zahvalo izraža vse svoje zaupanje vsemu Jugoslovanskemu klubu, modro in zvesto izvršujočemu oporoko nepozabnega dr. Jan. Kreka, ter bridko obžaluje žalostni razdor, povzročen po dr. Sustersiču. Pozdravlja tudi z vsem miroljubnim svetom mirovni trud in delo sv. Očeta Benedikta XV. in pa ljubljenege cesarja Karla I., katera naj, tako prosimo, Gospod ohrani in krepi in osrečuje in ne da v roke njihovih sovražnikov. Gornjigrad, dne 3. decembra 1917. Sledijo podpisi vseh duhovnikov.

Za Jugoslavijo. Za jugoslovansko deklaracijo so se izjavile še naslednje slovensko-stajerske občine: trg Gornjigrad, vas Imeno, občine Cven pri Ljutomeru, Orehova vas pri Mariboru in okolica Soštanj. Za jugoslovansko deklaracijo se je izreklo tudi slovensko delavstvo v Velenju.

Za slovenske slepce. Kdor hoče slovenskim vojnim slepcom kaj nakloniti, naj pošlje č. sestri Klari Verhunc, Odilienblindeninstitut, Gradec.

Za vojaške-družinske očete. Kakor smo že svoj čas poročali, je izdal naš cesar dne 11. septembra t. l. povelje, da se vojakov, ki so očetje 6 ali več nepreskrbljenih otrok, ne sme uporabljati za vojaško službo na fronti ali v krajih, kjer bi bili izpostavljeni kakšni nevarnosti. Sedaj je izšlo novo cesarjevo povelje, v katerem se določa, da se smejo v to število všteti tudi pastorki, kakor tudi posinovljeni otroci, za katere je dotični skrbel, predno je bil poklican v vojake. V to število je všteti tudi nezakonske otroke, ako živijo v družinski zvezi z vpoklicanim vojakom.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali pu. gg.: Zamuda Franc, vojna pošta 431, 10 K; Granda Ivan, vojna pošta 391, 10; Oblak Ivan, kaplan, Sv. Lovrenca nad Mariborom, 80; Napast Martin 20; Mlakar Anton 20; Peršuh Jakob 20; Mustafa Miha 20; Napast Franc 30; Kranjc Matevž 20; Finžgar Ivan 20, vsi od Sv. Lovrenca na Dravskem polju; Mravlja Anton, vojni kurat, 20; Vrhovec Ivan, Ljubljana, 20; Hajšek Jožef, Laporje, 25; Vajda Mat., Handl-Ormož, 1 K 80 v; Monetti Marijeta, Fala, 20; Skorja Amalija, posestnica, Sv. Lenart nad Laškim, 100; Vraz Francka, nabrano pri Kapeli, 30; Gove Jožef, Sv. Lenart nad Laškim, 1; Lorber Anton, župan, Jarenina, 100; Rožman Josip, kurat, Gradec, 20; Neimenovan iz Mihovcev 5; Neimenovan iz Mihovcev pri Cirkoveah 5; Canjko Ana, Savei, Sv. Tomaž, 6; Paj Marija, Maribor, 5; Robič Treza, Ruše, 4; Neimenovan iz Frama 6; Hostnikar Ida, Sv. Lovrenca nad Mariborom, 1; Potrč Franc, Jarenina, 2; Žagar Pavel, vojni kurat, 100; Neimenovan iz Bohove pri Hočah 30; Josuvar Jožef, Ješenec pri Radah, 3; Sijaneec Franc, nadučitelj v pokoju, Sv. Andraž v Slov. gor., 10; Vnuč Franc, Botkovi-Juršinci, 10; Kapus, poročnik, 10; Priol, praporščak, 20; Jagodič, kadet-aspirant, 10, oba štab 87, vojna pošta 304; rodbina Napotnik, Tepanje, 100; Duh Roza, Celestrina, 1; Herič Anton, Ranca-Pesnica, 4; Repnik Jernej, Frajham, 2; Likavec Treza, Jarenina, 1; Cvilak Janez, Jarenina, 2; Volmajer Karel, Sv. Duh na Ostrem vrhu, 2; Bote Franc, trgovec, Rače, 4; Lorhek Julijana, Sv. Lenart v Slov. gor., 3; Čebelarški mojster, Zalec, 4; Pertlič Marija, Fram, 2; Neimenovana iz St. Ruperta v Slov. gor., 1; Kocbek Anton, župnik, Gornja Radgona, 200; Prajndl Fran. Police št. 92, Radgona, 10; Rožman Antonija, Orehovec-Radgona, 20; Mohorjani, Sv. Kunigunda na Pohorju 30; Kocjanc Ivan, kmet, Preloge, Skale pri Velenju, 3; Neimenovana iz Leitersberga 2; Strnad Jožef, Rošoh, kot božično darilo 1; Neimenovan železničar v Mariboru 2; A. Pinter, Slov. Bistrica, 200; Bernik Alojz, Zabajek-Laporje, 50; Obitelj Močnik, Cozétinci, 16; Skale Minka, Vojnik, 18; Setine 12; J. Pečnak 10, Asl 4, Lipaj 2, Razni 17, vsi od St. Lenarta v Slov. gor.; Pfeifer Marija, Celje, 5; Lipovšek Jožef, Lokavc, Rimske Toplice, 1; Marija Čeh, Podvinci pri Ptuj, 10; Slovenci-prostovoljni strelci, vojna pošta 383, 40; Falež Marija, Rače, 6; Neimenovan od Sv. Barbare v Slov. gor. 12; Koroša Ivan, Vrže, 10; Štraki M., Gornji Porčič pri Sv. Trojici v Slov. gor., 2; Dvoršak Terezija, Gornji Porčič, Sv. Trojica v Slov. gor., 2; Golčer Franc, trgovec, Čadram, 5; Slovenci-prostovoljnega strelskega bataljona IV, vojna pošta 383, 40; Slemenšek Gregor, Dramlje, 4; Pušnik F., župan, Golobinjak, 10; Kline Alojz, strojni ključavničar, Weiz, 4; Skaža Jakob, Weiz, 1; Varl Ivan, Weiz, 5; Brozovic Danijel, Čevljari, Weiz, 1; Ivan Kapler, župnik, Sv. Jakob v Slov. gor., 50; Glaser Alojz, posestnik, Ruše, 20; Lešnik Andrej, Radvanje pri Mariboru, 2; v župniji St. Vid pri Planini so darovali: Kolman Antonija, Vrh, 10, Sevšek Franc 10, Križnik Jožef, Lozenski, 10, Kovač Janez, Lastinski, 10, Seško M. 5, Span Jožef 5, Kranjc Gregor 5, Gubenšek Jožef 3, Belac Franc 2, Ocvirk Cecilija 2, Škoberne Cecilija 2; Neimenovana 3. — Vsem darovalcem stotero: Bog plati! — Dr. Anton Jero v š e k, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Redna glavna skupščina Zadružne Zveze v Ljubljani se vrši v četrtek, dne 27. decembra 1917 ob 1²₁₀ uri dopoldne v Ljubljani v dvorani Rokodelskega doma, Komenškega ulica.

Nabori 18letnih. Iz Dunaja poročajo, da se bodo takoj pričetkom prihodnjega leta razpisali nabori za one mladeniče, ki so rojeni leta 1900.

Oproščeni židje. Dunajska „Reichspost“ poroča: Ogrski kralj topov Manfred Weiss, h kateremu so romali cerkveni zvonovi iz Avstrije in kateri je dosegel tako ogromne dobičke, da bo moral za leto 1918 plačati 34 milijonov davka, je pravovero žid. Skoro vsi njegovi uradniki, ki so mobilizirani, toda od vojaške službe kot „brezpogojno potrebni“ oproščeni, so židje (po številu več tisoč). Vas Csepel, koder stojijo Weissove tovarne, je morala premestiti svoj prostor drugam. V stari vasi so zgradili veličastno židovsko sinagogo.

Tri poreke na en dan. Od Spodnje Sv. Kungute se nam piše: Tri poreke so bile pri nas dne 5. novembra iz ene hiše, Korošceve. Stopili so v zakon dve sestri, cerkveni pevki, in brat. Bog daj vsem trem parom srečo povsod! Na gostiji se je nabralo za Rdeči križ 20 K.

Zavzivanje mesa o Božiču in Novem letu dovoljeno. Ministrstvo za ljudsko prehrano naznani, da je dovoljeno zavzivanje vsakovrstnega mesa na ožični dan dne 25. t. m., in na dan Novega leta, dne 1. januarja 1918. Prodaja mesa na teh dveh dnevih je pa prepovedana.

Sedmega vojnega posojila je bilo do sobote podpisano okoli 5800 milijonov K.

Kranjska, Koroška in Stajerska iz vojnega ozemlja izločene. „Wiener Zeitung“ objavlja razglas notranjega ministrstva z dne 13. decembra o izpremembi mej jugozapadnega vojnega ozemlja. Armadno vrhovno poveljstvo je odredilo, da se je iz vojnega ozemlja s 15. decembrom 1917 izločilo sodna okraja Landeck in Ried ter politični okraji Reute, Inmost, Imst, Schwaz, Kufstein, Kitzbühel, Brixen, Brunneck in Lienz na Tirolskem, nadalje v jugozapadnem vojnem ozemlju ležeči deli Solnograške in Stajerske ter Koroška in Kranjska. Vojno ozemlje tvorijo torej v bodoče: 1. Sirše vojno ozemlje obsega Predarelsko; 2. ožje vojno ozemlje obsega Tirolsko, izvzemši zgoraj navedne okraje, Istro, Goriško-Gračišansko in mesto Trst z okolico. Za potovanje na Kranjsko, Koroško in Stajersko torej ni treba več potnega lista, ne drugega potnega dovoljenja.

Bankovcev že kroži v prometu v naši monarhiji 17 milijard. To je pravecata papirnata povodenj, ki preplavlja našo državo ter razdeja vrednost in nakupovalno moč denarja. Čim več bankovcev, tem manj so vredni, tem dražje je vse blago in sploh vse, kar se kupuje. Zlasti takšno blago, ki ga je prav malo, je doseglo pravilčno visoke cene. V državnem zboru se je večkrat opozarjalo na ta nedostatek in vlada se je posvarila, naj ne povzroči izdajo novih bankovcev s tem, da najme posojilo pri avstro-ogrski banki. Takih posojil je bilo v letih 1915 in 1916 šest, leta 1917 pa štiri. Zadnje 4 mesece so bile izdane 4 milijarde bankovcev, torej izda avstro-ogrška banka vsak dan povprečno za 33 milijonov novih bankovcev. Zoper tako početje je poslanska zbornica dvignila svoj glas ter je dne 28. novembra sprejela sklep, ki poziva vlado, naj ne najme novih posojil pri avstro-ogrski banki. In ravno isti dan je avstrijski finančni minister obvestil kontrolno komisijo za državne dolge, da je pri avstro-ogrski banki najel novo posojilo v znesku 954 milijonov K. Ogrski državni polovici pa je banka zopet posodila 546 milijonov K v obliki novih bankovcev. Torej skupno 14 milijarde novih bankovcev. Kam bo takšne papirnato gospodarstvo peljalo, ni treba natančneje povedati.

Današnja številka „Slov. Gosp.“ ima kot zadnja pred prazniki pilogo, ki prinaša zgodovino katol. tiskovnega društva v Mariboru.

Gospodarske novice.

Usnje za kmete. Zaloge usnja pri usnjarih se česedaj odkazujejo od skupine za nabavo usnja (Lieferbeschaffungsgruppe, Wien, I., Hegelgasse 11), potem trgovskih zbornic (na Stajerskem potom obrtno-pospeševalnega urada) le obrtnikom, posebno v mestih; to pa le ono usnje, katero ne zasežejo prevzemne komisije za vojaški erar. Na tak način kmet sploh ne more priti do usnja. Poslanec Benko-
vič in tovariši so tedaj stavili predlog in interpellirali trgovskega ministra, da se ima poljedelcem naravnost prepustiti vsaj one kože doma zaklane živine, katere dajo sami ustrojiti. — Prošnje v teh zadevah, dokler ni ustrezno tej zahtevi kmetovalcev, je nasloviiti na gori navedeno centralo na Dunaju, ali pa na obrtno-pospeševalni urad v Gradcu.

Ravnalne cene za kisle repo. Urad za presojo primernih cen v Mariboru je določil, da veljajo nasledje za kisle repo naslednje primerne cene: V trgovini na debelo na železniški postaji 70 v 1 kg, v podrobnosti trgovini do 5 kg 90 v.

Ljudska sodba o novem vinskem davku. Kmet invalid iz ormoškega okraja nam piše: Povsod, kamor človek pride, se govori o novem vinskem davku. Vinogradniki tarnajo in vzdihujejo: Kaj bo? Kaj bo, če bo nameravani vinski davek res upeljan? Finančni minister niti pojma nima, kakšne posledice bi

povzročila omenjena odredba. Vinogradniki bodo za-
nemarili, ali bolje rečeno opustili svoje gorice. In
kako tudi ne, saj bi se delo več ne izplačalo. Da je
z goricami silno dosti mučnega in naporega dela in
ogromnih stroškov, to zna samo tisti, ki oskrbuje vi-
nograd. Zdaj, ko ima vino malo več veljave, so nam
oblasti takoj določile najvišje cene. Ti kmet-vinograd-
niki pa samo delaj in se muči, povrh pa še plačaj o-
gromni vinski davek. Posledice bodo, da bodo vino-
gradi opuščeni, razprti med financarji in vinograd-
niki pa prav pogoste. Naše gg. poslance prosimo, da
rastavijo vse svoje sile, da preprečijo nameravani
krivičen davek. — Opomba uredništva: Slovenski
poslanci so storili vse, da varujejo pravice naših vi-
nogradnikov.

Promet s sadjcem in sadnim kisom. Prehra-
njevalni minister Höfer je naznanil poslancu dr. A.
Korošcu, da z ozirom na dopis poslancev Roškarja,
Pišeka, dr. Benkoviča, Brenčiča in dr. Verstovškega
z dne 24. oktobra t. l. glede nameravane ureditve
prometa s sadjcem in jesihom, vlada ne namerava
ustanoviti nakupovalnice za te predmete. Promet s
sadjcem in sadnim kisom naj ostane v deželi tudi
v bodoče prost in bo omejen samo v toliko, da se bo
za sadjeve in jesih nastavilo najvišje cene in da bo
za prevoz treba prevoznega dovoljenja. Za preskrbo
posebnih podjetij in zavodov, kakor so n. pr. voja-
ški, sanitetni in dobrodelni zavodi, gostilne, vojne
kuhinje itd., se namerava namestiti glede sadjevea
in jesih poslužiti pravice zasege teh predmetov. S
pomočjo popisovanja pridelkov te vrste hoče vlada
dobiti pregled, koliko sadjevea in jesih se bo dal
zaseči za javne potrebe.

Karte za obnavljanje. Odredba trgovskega mini-
strstva, objavljena 15. decembra, upeljuje karte za
obutel. Brez teh kart se ne bo dobilo ne nove in ne
stare obuteli. Bodo pač vsaj karte, če tudi čevljev
ne bo.

Razne novice.

Za 3600 K sukanca pozabil v železniškem vo-
zu. Pred nekaterimi dnevi je nek trgovec iz Sloven-
skih goric nakupil v Gradcu večjo množino sukanca
(evirna). Ko je v Mariboru izstopil, je pozabil vzeti
zavoj s sukancom seboj. Šele pozneje se je spomnil,
da nima sukanca. Brzjavili so sicer za vlakom, a
sukanca ni bilo več v železniškem vozu. Trgovec i-
ma škode 3600 K.

Deset vagonov krompirja zmrznilo. V Gradcu
je prejšnji teden prišlo iz Nemčije 15 vagonov krom-
pirja. Deset vagonov krompirja je bilo popolnoma z-
mrznjenih; gomolji so bili trdi kot orehi. Cele 3 te-
dne je krompir bil na prevozu iz Nemčije v Avstrijo
in sicer na črti Kufstein—Wörgl—Bischofshofen. Tu-
di druga mesta so dobila po cele vagone zmrznene-
ga krompirja. Tako se v Avstriji skrbi za preskrbo
z živili.

Rumunski pregovori. Najprej je treba misliti
na svoje sorodnike, je dejal eigan, ko je postal sul-
tan; nato je dal obesiti svoje brate. — Kdor nima
dolgov, je bogat. — Voda niti čevljev ne koristi. —
Kogar je pičila kača, ta beži celo pred martinčkom.
Nihče ne meče kamenja v drevo brez sadu. — Stari
ljudje imajo svoj okus, le gristi ne morejo.

Dopisi.

Maribor. V nedeljo, dne 23. decembra ob 3.
uri popoldne se vrši v Gambrinovi dvorani v Ma-
riboru v prid ubogim begunskim otrokom božičnica
z zanimivim sporedom, kot godbo, govori, petjem,
otroško tombolo itd. V imenu revnih begunskih
otrok vabimo k obilni vdeležbi!

Sv. Peter niže Maribora. Za Dijaško kuhinjo
v Mariboru je poslala gđc. Mimika Ornik 80 K, ki
so jih darovali gostje na svatbi J. Purgaja in Berte
Plečko. Od te svote je darovala gđc. Franica Lorber
sama 30 K. Gartner Franc, župnik, Planina, 10 K.
Bog plati!

Sv. Martin pod Vurbekom. Umrl je dne 8. dec.
Friderik Klampfer. Poklican je bil ob mobilizaciji k
črnovojniškim delavcem, kjer si je nakopal bolezen,
ki mu je izkopala prerani grob. Bil je v najlepši do-
bi, star 32 let, priden in povsod priljubljen vrl mlade-
nič. P. v m.!

Hoče. Miekarna v Hočah prosi svoje člane, da
prejkoprej, najpozneje pa do 1. februarja 1918
plačajo svoje deleže Načelnstvo.

Hoče. Naša Marijina družba je darovala
40 K za vojaško bolnišnico. Pri kmetijski hranilni-
ci in posojilnici so podpisali 32.900 K 7. vojnega
posojila. Hočki šolarji priredijo na Božič po večer-
nicah v šoli božično predstavo v prid ubogim šo-
larjem. Pridite!

Jarenina. Dne 12. junija je na severnem boji-
šču padel junaške smrti za domovino stotnik 47. peš-
polka, naš rojak g. Ferdo Ornik. Padli junak je bil
zavezen narodnjak, ki tudi kot c. kr. častnik ni po-
zabil svojega slovenskega jezika. Narednik njegove
stotnije, g. Henrik Vollmaier iz Selnice ob Dravi, ki
je bil priča Ornikove smrti, je opisal dne 14. junija
1915 v posebnem podlistku „Straže“, kako je padel
stotnik Ornik. Med drugimi piše tudi, kako je Ornik
vsako povelje višje instance, katero je pred stotnijo

čital, vsakokrat tudi v slovenskem jeziku raztolma-
čil, da so bili tudi Slovenci o vsem poučeni. Gospod
Vollmaier opisuje, kako lep pogreb je imel stotnik
Ornik dne 13. junija 1915, t. j. na god sv. Antona
Padovanskega. Bilo je v neki gališki vasi. Zjutraj ob
8. uri so nesli pionirji rakev na pokopališče. Prišlo
je tudi okoli 30 deklet, ki so pletla vence. Kmetje so
prinesli bandera iz cerkve. Ljudstva je bilo toliko,
kot ob kaki Telovi procesiji. Med potom je ljudstvo
glasno molilo in odpevalo. Rakev so zanesli v cer-
kev. V cerkvi so vsi pogrebci dobili goreče sveče.
Molilo se je pol ure. Iz cerkve smo šli na pokopali-
šče. Ko se je rakev spustila v grob, je vse na glas
jokalo. Duhovnik je opravil pogrebne molitve. Po
bližnjih gričih pa so grmeli naši in ruski topovi.
Pionirji so nato zagrebli grob. Nadporočnik je molil
nekaj očenašev in vse je molilo za njim. Tudi čast-
niki so imeli solzne oči. Po pogrebu smo šli k sveti
maši. Tako se je vršil pogreb g. stotnika Ornika v
tujini, na bojišču. Pred kratkim pa so dali sorodniki
telesne ostanke rajnega izkopati in prepeljati v do-
movino. V petek, dne 14. t. m., se je vršilo v jare-
ninski cerkvi žalno cerkveno opravilo. Pogreba pa
še ta dan ni bilo, ker se je vlak zakasnel. Vč. g.
dekan je govoril v cerkvi pokojniku ganljivo slovo.
Pogreb se je vršil v soboto, dne 15. t. m. Ko je do-
spel voz s krsto pokojnikovo, ga je sprejelo zbrano
očeinstvo pred domačo šolo. Došlo vojaško odposlan-
stvo je nekdanjemu poveljniku napravilo spadir. Po
končanih obredih mu je zapel domači pevski zbor
ganljivo slovo. Ob grobu sta se po končanem mrtva-
škem opraviilu poslovila od pokojnika vč. g. dekan
in g. nadučitelj. Ganljiv je bil ta pogreb, pogreb sla-
vnega jareninskega slovenskega junaka stotnika Or-
nika. Bodi mu domača slovenska zemljica lahka!

St. Ilj v Slov. gor. Na Stefanovo priredi naše
Bralno društvo veliko božičnico v dobrodelne name-
ne. Predstava, petje, deklamacije in na koncu lic-
tacija božičnega drevesca. Vabimo domačine in so-
sede!

Lučane. Graški „Volksblatt“ piše, da se je pri-
toževal „Slov. Gospodar“ brez vzroka o krivicah na-
sproti Slovincem v Lučanih. Dopisnik se naj spom-
ni, kakšne so bile še pred ne tako davnim časom n.
pr. pridige, kakšni napisi v polovici trga. In dan-
danes? Razen par pridig vse nemško v cerkvi in v
šoli! In če dopisnik želi, se bo gotovo našel kdo, ki
mu našteje še več žalostnih resnic. Polovica fare je
slovenska, nič več in nič manj. A nikogar ni bilo, ki
bi bil ljudem mogel in smel povedati, kdo so in ka-
kšne pravice jim grede. Tudi mi ne želimo prepira,
hočemo pa svoje pravice na svoji zemlji. In če smo
dozdaj spali, odzdej ne bomo več!

Bunčani. Dne 4. decembra je umrla tukaj obče-
spoštovana kmetica Marija Lubi. Blagi rajnici sve-
tila večna luč!

Fram. Zborovanje našega Izobraževalnega dru-
štva se je sijajno obneslo. Udeležba je bila zelo le-
pa. Govoru zastopnika S. K. S. Z. smo sledili z na-
peto pozornostjo. K društvu se je prijavilo lepo šte-
vilo novih udov. Za Tiskovni dom so darovali zbor-
ovalci več sto kron, med temi dva uda po 100 in
150 K. Slava vrlim, zavečnim, narodnim Framčanom!

Ptuj. Ptujski okrajni zastop je v nedeljo, dne
9. t. m., povabil župane v Ptuj v uradno pisarno.
Povabilo je bilo dvojezično, drugače pošilja okrajni
zastop le nemške dopise. Nihče ni vedel, za kaj se
bo šlo. Seja se začne. Urednik „Stajerca“ Linhart
predlaga Orniku kot načelniku okrajnega zastopa
zaupnico. Zaupnica se je sprejela. Nato predlaga g.
Linhart protizjavo županov proti deklaraciji Jugo-
slovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Govoril je,
da se dežele ne smejo trgati, da politika zdaj mora
mirovati, zato se naj župani izjavijo proti deklar-
aciji Jugoslovanskega kluba. Župani, kateri niso ho-
teli podpisati, so nato odšli. Večina pa je podpisala,
ker so se bali sitnosti od strani okrajnega zastopa.
Tako se pri nas uradno pritiska na župane, da se
izsilijo protizjave proti deklaraciji Jugoslovanskega
kluba. Od „Stajerca“ naš narod še nikdar ni kaj do-
brega prejel. Zato je tudi vse to v narodnem oziru
zelo škodljivo, za kar je Linhart naše župane nago-
voril. Županom, kateri so podpisali Linhartovo proti-
izjavo, pa sedaj svetujemo, da skličejo občinske od-
bornike ter v seji sklenejo izjavo za deklaracijo Ju-
goslovanskega kluba z dne 30. maja t. l. Ne udaj-
mo se tujevi peti, na svoji zemlji bodimo sami svoji
gospodarji!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Minoli teden
nas je presenetila vest iz Maribora, da nas morajo
zapustiti naš č. g. kaplan Alojzij Sagaj, kateri so
neumorno delovali v naši župniji blizu osem let. V
težkem vojnem času so se veliko trudili, da ljudem
pomagajo z nasvetom, pismom in dejanjem. Hudi uda-
rec je zadel našo Posojilnico, Strojno zadrugo, Mle-
karno, Kmetijsko podružnico, Bralno društvo i. t. d.,
kajti vse je bilo na njihovi skrbi. Niso bili načelnik
samo na papirju, ampak vse so sami vzorno vodili.
Kako so bili priljubljeni, se je pokazalo zadnjo sobo-
to ob slovesu. Bog bodi plačnik za vse dobro, kar
so nam storili!

Gomilsko. Ne zamerite mi g. urednik, ker Vam
poročam iz našega kraja vedno le žalostne novice.
Pa je že tako. Živimo pač v hudih časih, ki za-
hitevajo od nas toliko težkih žrtev na bojnem pol-
ju, pa tudi v zaledju. Na bojnem polju padajo naši

najboljši možje in mladeniči, doma pa mlade žene
in mladenke vsled žalosti, skrbi in napora. Dne
4. decembra smo pokopali 33 letno vrla mladenko
Antonijo Rancigaj, sestro teharskega gosp. kaplana
Ivana Rancigaj. Bila je blaga slovenska deklica, ki
je vedno z verno sodelovala pri naših izobraže-
valnih prireditvah. Ob novem letu smo pokopali
njenega očeta Rancigaj Jožefa, ostala je sama z
bolešno materjo oskrbovala obširno posestvo. Pri
tem si je nakopala zavratno bolezen — jetiko, ki
jo je tako kmalu položila v hladni grob. Bog daj
kmalu zaželeni mir, da se vrne domov sin An-
ton, ki je že 3 leta v ruskem vjetništvu, da od-
vzame težko butaro iz ram matere, ki je sedaj
sama doma. Dne 9. decembra smo spremili k zad-
njemu počitku mlado 33 letno ženo Marijo Levce,
posestnikovo ženo v Št. Rupertu. Tudi njen mož
je bil po zavzetju Premysla odpeljali v rusko ujet-
ništvo. Pridna žena je skupno s svojo materjo in
sestro vrla vodila gospodarstvo in pri tem lepo
krščansko vzgajala svoje tri otročičke. Pa tudi nje-
ne moči so bile preslabe, poterala jo je srašana mo-
rika — jetika.

Čadram. Kat. politično narodno društvo „Slo-
ga“ bo imelo v nedeljo po Božiču po litanijah
svoj občni zbor z letnim poročilom, volitve nove-
ga odbora in naročilom potrebnih častnikov. Tudi
neudje se vabijo, da pristopijo. Odbor.

Najnovejša poročila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 19. decembra.

Italijansko bojišče.

Vzhodno od Brente so čete c. in kr. 4. ar-
madne divizije in c. in kr. pešpolk št. 7 pod uspeš-
nim sodelovanjem artilerije kljub neugodnemu vre-
menju naskočile sovražne postojanke pri Ost. di Li-
pre, kakor tudi goro Monte Asolone in so pri odbi-
janju sovražnih protinapadov še razširile uspeh na
Monte Asolone. Vjeli smo 48 častnikov in čez 2000
mož. Vzhodno od gore Monte Solarolo so nemške če-
te znova zavrnile sovražne napade.

Pogajanja v Petrogradu.

Z Rusijo se je dosegel sporazum radi izmen-
jave obojestranskih civilnih vjetnikov in invalidnih
vojnih vjetnikov, ki še ostanejo naprej v vjetništvu,
in radi zopetne poštne in trgovske zveze med na-
mi in Rusijo. Včeraj, dne 19. decembra so se po-
dali zastopniki naše vlade v Petrograd, da se gle-
de teh vprašanj določijo vse podrobnosti.

Trgovina z Rusijo.

Bolgarske in turške trgovske ladje so že te
dni pričele iz Rusije dovažati moko in žito na Bol-
garsko in v Turčijo. Istotako se je že v Voliniji
in v Kovelu razvila trgovina med Rusi, Avstrijci
in Nemci. Večje število nemških trgovcev pa je
odpotovalo v Petrograd, da stopi v trgovsko zvezo
z ruskimi trgovci.

Italijansko uredništvo.

Z. Malanedelja: Rekvizicijske komisije
imajo pravice rekvirirati suhega sadja, ampak sa-
mo popisovati zaloge žita, fižola, krompirja in repe.
— Vojakom v fronti in v zaledju: Dobili
smo za Božič toliko pozdravov od naših vrlh slo-
venskih junakov, da bi samo s takimi pozdravi lah-
ko napolnili dva „Gospodarja.“ Vsem vračamo iskre-
ne pozdrave. Srečen Božič! — St. Ilj v Slov.
gor.: Takih reči ne smemo priobčevati. — J. S.,
Štras: Živina bo gotovo imela tudi po vojski do-
bre cene, ker je bo zelo primanjkovalo. Vaša bojazen
je neopravičena. — Krapje: Pritožite se na pošti.
Od nas se list redno odpošilja.

Križev pot za vojni čas je ravnokar izšel v Tis-
karni sv. Cirila v Mariboru. Vsebinska je mila, res
v srce segajoča, nanašajoča se na razne razmere,
ki so nastale vsled vojske ter silno tolažilna za tr-
peče domače vojskujočih se vojakov. Pridejane so
molitve za mir, kakor tudi prošnje za žive in
pobožnost za duše rajnih naših vojakov. Knji-
zica stane s poštnino vred 30 vinarjev in se na-
roča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Jo jako pri-
poročamo!